

Na rokovanie
Národnej rady Slovenskej republiky

I

Podľa čl. 102 ods. 1 písm. o) Ústavy Slovenskej republiky vraciam Národnej rade Slovenskej republiky zákon z 23. októbra 2018 o registri mimovládnych neziskových organizácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „schválený zákon“).

Navrhujem, aby Národná rada Slovenskej republiky pri opätovnom prerokovaní zákon schválila so zmenami uvedenými v časti III.

II

V čl. I § 5 ods. 2 schváleného zákona je vymedzený rozsah údajov, ktoré tvoria verejnú časť registra mimovládnych neziskových organizácií (ďalej len „register“) v spojení s ustanoveniami čl. I § 3 schváleného zákona, ktoré ustanovujú konkrétne údaje, ktoré sú mimovládne neziskové organizácie povinné do registra poskytnúť.

Podľa § 2 ods. 1 a ods. 2 písm. d) zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov cieľom tvorby právnych predpisov je pripraviť za účasti verejnosti taký právny predpis, ktorý sa stane funkčnou súčasťou vyváženého, prehľadného a stabilného právneho poriadku Slovenskej republiky zlučiteľného s právom Európskej únie a medzinárodnoprávnymi záväzkami. Vyváženosť právneho poriadku predpokladá zosúladenie všetkých jeho súčastí. Toto zosúladenie predpokladá súlad právneho predpisu, okrem iného s právom Európskej únie.

Rozsah údajov, ktoré sú podľa citovaných ustanovení zverejnené vo verejne prístupnej časti registra, je neprimerane široký. Domnievam sa, že je v priamom rozpore so záväzkami Slovenskej republiky vyplývajúcimi z jej členstva v EÚ, konkrétne v rozpore s ustanoveniami nariadenia Európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov).

Národná rada Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“) musí plniť svoju kompetenciu prijímať zákony v súlade s Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), predovšetkým s čl. 2 ods. 2, podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Čl. 7 ods. 2 druhá veta ústavy jasne stanovuje, že právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky.

Ani národná rada preto nie je oprávnená prijímať zákony, ktoré sú v rozpore s právne záväznými aktmi EÚ. Ak národná rada napriek tomu prijme taký zákon, potom

sa v konaniach pred orgánmi verejnej moci, vrátane súdov uplatní aplikačná prednosť práva EÚ. A taký zákon, jeho časť alebo jednotlivé ustanovenie musia zostať nepoužité (rozsudky z 15. júla 1964, Costa, 6/64, EU:C:1964:66, a zo 17. decembra 1970, Internationale Handelsgesellschaft, 11/70, EU:C:1970:114, bod 3; stanovisko 1/91 (Dohoda o EHP – I) zo 14. decembra 1991, EU:C:1991:490, bod 21, a 1/09 z 8. marca 2011, EU:C:2011:123, bod 65, a rozsudok z 26. februára 2013, Melloni, C399/11, EU:C:2013:107, bod 59; rozsudok z 9. marca 1978, Amministrazione delle finanze dello Stato proti S.p.A. Simmenthal, 106/77, EU:C:1978:49, bod 22.)

Zaradenie dátumu narodenia fyzickej osoby medzi údaje verejnej časti registra je neprimeraným zásahom do ochrany osobných údajov, ktorý nemá žiadne opodstatnenie. Ide o citlivý osobný údaj a v spojení s ostatnými údajmi vo verejnej časti registra ľahko zneužiteľný. Napriek tomu, že v právnom poriadku Slovenskej republiky existujú prípady, keď je dátum narodenia fyzickej osoby zverejňovaný, napríklad na liste vlastníctva podľa ustanovení katastrálneho zákona, ide o právne predpisy prijaté pred nadobudnutím účinnosti všeobecného nariadenia o ochrane údajov. Prijatá podobnú právnu úpravu aj po nadobudnutí jeho účinnosti znamená nerešpektovanie medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky, ako aj porušenie základných ustanovení ústavy.

Problematické sú aj ustanovenia čl. II schváleného zákona, ktoré vykazujú znaky porušenia zákazu diskriminácie. A to bez uvedenia dôvodov, ktoré by takú diskrimináciu ospravedlňovali. Podľa čl. II druhého bodu schváleného zákona sa § 2 zákona č. 116/1985 Zb. o podmienkach činnosti organizácií s medzinárodným prvkom v Československej socialistickej republike v znení zákona č. 157/1989 Zb. dopĺňa odsekom 3, ktorý zavádza povinnosť pre všetky organizácie s medzinárodným prvkom uvádzať vo svojich stanovách údaje o štatutárnom orgáne v rozsahu meno, priezvisko, adresa trvalého pobytu, dátum narodenia a rodné číslo.

Povinnosť pre organizácie s medzinárodným prvkom uvádzať tieto údaje priamo v stanovách organizácie je z môjho pohľadu základom pre diskrimináciu organizácií s medzinárodným prvkom voči iným mimovládnym neziskovým organizáciám pôsobiacim v Slovenskej republike, ktoré sú povinné údaje o štatutárnych orgánoch dokladovať jednoduchším spôsobom a predkladať ich na zápis do registra. Ide o diskrimináciu založenú na inom postavení organizácií s medzinárodným prvkom (čl. 12 ods. 2 ústavy), ktorú nie je možné podoprieť žiadnymi skutočnosťami, ktoré by takú diskriminačný prístup ospravedlnili.

Stanovy majú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter všeobecných, resp. rámcových pravidiel fungovania organizácie s vymedzením základných mechanizmov. V žiadnom právnom predpise z tejto oblasti nie je upravená povinnosť uvádzať v stanovách ani len mená a priezviská štatutárnych orgánov, resp. všetkých členov štatutárnych orgánov počas existencie mimovládnej neziskovej organizácie; iba mechanizmus ich voľby, resp. ustanovenia do funkcie.

Povinnosť organizácií s medzinárodným prvkom uvádzať nielen mená a priezviská štatutárnych orgánov, ale aj ďalšie citlivé osobné údaje priamo v stanovách, je spojená s ďalšou administratívnou záťažou, keďže organizácie s medzinárodným prvkom sú takto nútené pri každej zmene v štatutárnom orgáne meniť stanovy s povinnosťou dať takúto zmenu zaregistrovať registrovému úradu vrátane úhrady správneho poplatku spojeného s týmto úkonom.

III

Vzhľadom na výhrady a pripomienky uvedené v časti II navrhujem, aby Národná rada Slovenskej republiky pri opätovnom prerokovaní schválila zákon s týmito zmenami:

1. V čl. I § 3 ods. 2 písm. d) tret'om bode sa za slovom „meno“ vypúšťa čiarka, vkladá sa spojka „a“ a vypúšťajú sa slová „a dátum narodenia“.
2. V čl. I § 3 ods. 2 písm. d) štvrtom bode sa na začiatok vkladajú slová „dátum narodenia“.
3. V čl. I § 5 ods. 2 sa slová „§ 3 ods. 1 písm. a) až c), písm. d) prvého bodu až tretieho bodu, písm. e), písm. f) prvého bodu až tretieho“ nahrádzajú slovami „§ 3 ods. 1 písm. a) až c), písm. d) prvého bodu a druhého bodu, písm. e), písm. f) prvého bodu a druhého“.
4. V čl. I § 5 ods. 2 sa slová „§ 3 ods. 3 písm. a) až d), písm. e) prvého bodu až tretieho“ nahrádzajú slovami „§ 3 ods. 3 písm. a) až d), písm. e) prvého bodu a druhého“.
5. V čl. II sa vypúšťa druhý bod.
Doterajšie body sa primerane prečísľujú.

Bratislava 8. novembra 2018